

O tři měsíce později

Amaia poznala noty písně, která k ní jako šeptem pronikala z obývacího pokoje. Právě sklídila talíře po večeři, a zatímco si utírala ruce do utěrky, došla ke dveřím, aby lépe slyšela ukolébavku, kterou teta sladkým, konejšivým hlasem prozpěvovala miminku. Zнала ji. Ačkoli ji neslyšela celá léta, poznala popěvek, který jí její babička, *amatxi* Juanita, prozpěvovala, když byla malá. Vzpomínka jí přinesla na mysl milovanou a postrádanou postavu Juanity oblečené do černých šatů, s vlasy sčesanými do drdolu a připevněnými stříbrnými hřebínky, které sotva udržely bílé kudrny; babičky, která ji v útlém dětství jako jediná žena objala.

*Txikitxo politori
zu nere laztana,
katiatu ninduzun,
libria nintzana.*

*Libriak libre diva,
zu ta ni katigu,
librerik oba dana,
biok dakigu.**

** Rozmilé děťátko / láska moje sladká, / ty jsi mě spoutalo, / už nejsem svobodná. / Svobodní jsou volní, / my dva jsme spoutaní, / lepší je být volný, / to víme bez ptaní.*

Engrasi seděla v křesle poblíž zapáleného krbu, v náruči chovala malého Ibaie a neustále sledovala jeho tvářičku, když zpívala smutné verše staré ukolébavky. A usmívala se, ačkoli Amaia si dobře pamatovala, že babička naopak při jejím zpěvu plakala. Ptala se v duchu proč, možná už věděla o bolesti, která se skrývá v duši její vnučky a zároveň představuje strach, jenž o malou cítila sama.

*Nire laztana laztango
kalian negarrez dago,
aren negarra gozoago da
askoren barrea baiño.**

** Znejmilejší láska, / na ulici vzlyká, / v jejím sladkém pláči / smích mnohých zaniká.*

Když písnička skončila, babička si osušila slzy kapesníčkem bez poskvrnky, na němž byly vyšité její iniciály a iniciály jejího muže, dědečka, jehož Amaia nepoznala a jenž se na ni zachmuřeně díval z vybledlého portréту, který vévodil jídelně.

„Proč pláčeš, *amatxi*? Je ti smutno z té písničky?“

„Toho si nevšímej, srdíčko moje, *amatxi* je hloupá.“

Ale vzdychala, objala ji ještě silněji a držela ji ještě nějakou chvíli v náruči. Ani Amaie se nechťelo od babičky odejít.

Poslouchala poslední noty ukolébavky a vychutnávala si příjemný pocit, když jí na mysl tanula slova vždycky okamžik před tím, než je uslyšela od tety. Engrasi dozpívala a Amaia zhluboka vdechovala klidnou atmosféru domu. Ve vzduchu